

Recomandarea nr. 22

Privind unele aspecte ale reprezentării în procesul civil

Practica judiciară denotă cazuri în care judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată, atunci când un avocat acționează din numele unei persoane juridice, fiind împuternicit de o altă persoană juridică, ultima acționând în baza procurii, care și a semnat mandatul avocatului, ce urma să acționeze în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (2) CPC.

În justificarea poziției, instanțele de judecată, de regulă, invocă dispozițiile punct. 5 alin. 2 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1175 din 21.12.2010 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului potrivit căroră, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe verso se inserează semnătura clientului.

Această referire formală a instanțelor de judecată, care reglementează modul de inserare a semnăturii clientului, dar nu indică și cercul de clienți care au dreptul să insereze semnătura pe verso, duce la ignorarea neîntemeiată a prevederilor art. 242, 252, 1030 din Codul civil cu privire la reprezentare, procură și mandat.

Însăși, Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002, prin art. 5 alin (1), (2) și (3) prevede că, orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată și reprezentată de acesta în materie juridică.

Statul asigură accesul la asistența juridică calificată tuturor persoanelor în condițiile acestei legi.

Persoanele fizice și juridice sânt în drept să beneficieze, în modul stabilit, de asistența juridică a oricărui avocat în bază de acord al părților.

Întru evitarea deficiențelor la punerea în aplicare a dispozițiilor art. 75 și a art. 80 CPC, se va reține următoarele.

Potrivit art. 75 alin. (2) CPC, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice sau de către avocați.

În conformitate cu art. 80 alin. (1), (3) și (4) CPC, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

Procurile se eliberează în numele persoanei juridice cu contrasemnătura administratorului ei sau a unei alte persoane împuternicite, adevărate prin acte de constituire și sigilate cu ștampila acestei organizații.

Valabilitatea procurii care confirmă împuternicirile reprezentantului în instanță de judecată încetează în temeiul art. 255 din Codul civil.

Aliniatul (7) al art. 80 CPC prevede că, împuternicirile date avocatului se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 1030 alin. (1) Cod civil, prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice, iar aceasta, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului, iar potrivit art. 242 alin. (1) Cod civil, un act

juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Împuternicirile reprezentantului rezultă din lege, din act juridic sau din împrejurările care acționează.

Analiza situației create, în raport cu normele de drept citate, permite să se concluzioneze că, semnarea mandatului avocatului de către un reprezentat împuternicit în baza procurii este legală și veritabilă, deoarece modificările art. 75 CPC, operate prin Legea nr. 102 din 28.05.2010, a exclus dreptul persoanei neavocat de a fi reprezentant în instanțele judiciare, însă nu a interzis dreptul persoanelor fizice sau juridice de a încheia acte juridice personal sau prin reprezentant.

Împuternicirile avocatului în conformitate cu art. 80 alin. (7) CPC, art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură se confirmă prin mandat, iar în sensul alin. (1) al acestui articol, mandatul se eliberează în baza unui contract de asistență juridică, încheiat între avocat și client, în formă scrisă. Adică, la caz, este vorba despre un act juridic care poate fi încheiat în temeiul art. 242, 252, 1030 Cod civil.

În asemenea circumstanțe, prevederile art. 75 și 80 CPC urmează să fie aplicate în coroborare cu prevederile Codului civil cu privire la reprezentare, procură și mandat, dar nu interpretate ca o interdicție pentru o persoană fizică sau juridică, împuternicită de o altă persoană, în condițiile legii, de a încheia din numele acesteia un act de asistență juridică cu un avocat.

Respectiv, persoana împuternicită, în calitate de client, este în drept să semneze pe verso mandatului avocatului.